

**การเสริมสร้างศักยภาพวิจัยของบุคลากรด้านสาธารณสุขผ่านการพัฒนารูปแบบ
การบริหารงานวิจัย : การผสมผสานและปรับประยุกต์กรอบการทำงาน ทีดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น
วงล้อแห่งความสามารถ**

อิศรา ขุนพิลึก*, ชติยา แก้วสมบัติ, ชินกร สุจิเมือง
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย จังหวัดเลย

บทคัดย่อ

บทนำ: การวิจัยด้านสาธารณสุขมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของประชาชน อย่างไรก็ตาม การเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของบุคลากรด้านสาธารณสุขยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญ การศึกษานี้มุ่งเน้นการพัฒนาแบบการบริหารงานวิจัยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพวิจัยของบุคลากรด้านสาธารณสุขผ่านการผสมผสานและปรับประยุกต์กรอบการทำงานทีดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนำกรอบการทำงานที่ปรับประยุกต์แล้วมาใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัย **วิธีการศึกษา:** เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานทั้งสามส่วน ได้แก่ รูปแบบการทดลองแบบออกแบบ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย จำนวน 60 คน ระหว่าง ธันวาคม 2566 ถึง เมษายน 2567 **ผลการศึกษา:** พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิจัยที่ปรับประยุกต์จากกรอบการทำงานทีดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขระดับจังหวัด โดยประเมินจากระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่มีต่อการวิจัยของบุคลากรภายหลังการได้รับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่ปรับปรุงแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนและคุณภาพของงานวิจัยที่บุคลากรสาธารณสุขได้ดำเนินการเพิ่มขึ้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารงานวิจัยที่ปรับประยุกต์ ได้แก่ 1) การปรับกรอบการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของบุคลากร 2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ความพร้อมของทรัพยากรสนับสนุน 4) ระบบการติดตามที่เข้มแข็ง และ 5) การสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนจากผู้บริหารระดับนโยบาย **วิจารณ์และสรุปผล:** การประเมินผลควรให้ความสำคัญต่อการวัดผลกระทบทางปฏิบัติของงานวิจัยที่ได้จากรูปแบบใหม่ว่าได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบาย แนวปฏิบัติ หรือการดำเนินการมาตรการต่างๆ รวมถึงการปรับปรุงสถานการณ์หรือตัวชี้วัดด้านสุขภาพในระดับจังหวัดหรือไม่ เพียงใด การประเมินในมิติต่างๆ จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และประเด็นที่ต้องได้รับการปรับปรุงของรูปแบบการบริหารงานวิจัยที่ปรับปรุงใหม่นี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การเสริมสร้างศักยภาพ, บุคลากรด้านสาธารณสุข, การพัฒนาแบบการบริหารงานวิจัย, การปรับปรุงและปรับประยุกต์, กรอบการทำงาน ทีดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ

ENHANCING RESEARCH CAPACITY OF PUBLIC HEALTH PERSONNEL THROUGH RESEARCH MANAGEMENT MODEL DEVELOPMENT: INTEGRATING AND ADAPTING THE TDR-TGHN COMPETENCY WHEEL

Issara Khunpiluek*, Kuttiya Kaewsombut, Chinakorn Sujimongkol
Loei Provincial Pubic Health Office

ABSTRACT

Public health research plays a crucial role in improving the quality of life and well-being of the population. However, enhancing the research capacity of public health personnel remains a significant challenge. This study focuses on developing a research management model to strengthen the research capacity of public health personnel by integrating and adapting the TDR-TGHN competency wheel framework. The study also aims to investigate the factors influencing the effectiveness of the adapted framework in developing research skills. Methods: This is an action research study employing a mixed-methods approach, including an experimental design, participatory observation, and analysis. The sample consists of 60 public health personnel working under the Loei provincial public health office, including physicians, dentists, pharmacists, professional nurses, and public health officials, between December 2023 and April 2024. Results: The findings reveal that the research management model adapted from the TDR-TGHN competency wheel framework is effective in developing the research skills of public health personnel at the provincial level. This effectiveness is assessed based on the level of knowledge, skills, and attitudes towards research among personnel after receiving training or participating in activities according to the improved model. Furthermore, an increase in the quantity and quality of research conducted by public health personnel is observed. Factors influencing the effectiveness of the adapted research management model include: 1) aligning the framework with the context and needs of public health personnel, 2) stakeholder participation, 3) availability of support resources, 4) a robust monitoring system, and 5) motivation and support from policy-level administrators. Discussion and conclusion: the evaluation should focus on measuring the practical impact of research derived from the new model, assessing whether it has led to changes in policies, practices, or the implementation of various measures, as well as improvements in health situations or indicators at the provincial level. Evaluation in different dimensions will provide in-depth information on the strengths, weaknesses, and areas for improvement of this newly adapted research management model, leading to the sustainable development of research capacity among public health personnel.

Keywords: Capacity Building, Health Personnel, Development of a Research Management Model, Improvement and Adaptation, The TDR-TGHN Competency Wheel Framework

*Corresponding author: Happy.orloei@gmail.com

บทนำ

ประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรด้านสาธารณสุขมีทักษะการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กรอบแนวคิด TDR-TGHN Competency Wheel ได้อธิบายถึงทักษะการวิจัยที่จำเป็นสำหรับบุคลากรด้านสาธารณสุข การศึกษาในแง่มุมมองหรือบริบทด้านประสิทธิภาพของกรอบแนวคิดนี้ในการนำมาพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะในระดับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ถือเป็นประเด็นสำคัญและมุ่งเน้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกันในการพัฒนาประเทศ การพัฒนามนุษย์จึงถือเป็นความท้าทายระดับโลก และได้รับความสำคัญมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 (Boyatzis, R. E., 2008; Anantrawan, M., 2022) การพัฒนามนุษย์ในปัจจุบันต้องเผชิญกับความท้าทายมากมาย เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการในการพัฒนามนุษย์เพิ่มสูงขึ้น การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจด้านการพัฒนามนุษย์ มุ่งสนับสนุนกระบวนการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านต่างๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ผ่านวิธีการที่หลากหลาย มีความพยายามในการวางแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยกลวิธีต่าง ๆ โดยมีความสนใจเพิ่มขึ้นในบริบทการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในแทบทุกภาคส่วน หนึ่งในความพยายามดังกล่าว คือ การเพิ่มสมรรถนะด้านการวิจัยให้แก่บุคลากรสหวิชาชีพด้านสาธารณสุข ซึ่งครอบคลุมทั้งการแพทย์ การพยาบาล สาธารณสุข เภสัชกรรม และการแพทย์แผนไทย ทั้งกิจกรรมเสริม

ทักษะด้านการวิจัยและความต้องการการฝึกอบรมของบุคลากรด้านการดูแลสุขภาพล้วนมีความสำคัญต่อการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการด้านสุขภาพ การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการกำหนดนโยบายสาธารณสุขจึงมีความจำเป็น เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายที่ออกมาจะส่งผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน (World Health Organization, 2020; UNICEF, 2021)

การพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินคุณภาพของหลักฐานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ แยกแยะความน่าเชื่อถือ และเลือกใช้หลักฐานที่เหมาะสมในการสนับสนุนการตัดสินใจ ในการสร้างระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็ง ต้องอาศัยทั้งงานวิจัยที่น่าเชื่อถือและบุคลากรที่สามารถนำหลักฐานเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถประเมินคุณภาพหลักฐานที่ใช้ในการกำหนดนโยบายสาธารณสุขได้อย่างถูกต้อง มีข้อมูลที่เชื่อถือได้ ใช้เป็นหลักฐานเชิงวิทยาศาสตร์ในการกำหนดนโยบายสาธารณสุข ซึ่งนโยบายนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจำนวนมาก ดังนั้นบุคลากรสาธารณสุขต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินคุณภาพของหลักฐานที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายที่ออกมามีความน่าเชื่อถือและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข มีกระบวนการมากมาย แต่ละกลวิธีมีข้อดีและข้อด้อยแตกต่างกัน ประสิทธิภาพของการพัฒนาขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร และสภาพแวดล้อม ปัญหาที่พบในการ

พัฒนาสมรรถนะด้านนี้มีหลายประการ เช่น ขาดความรู้และทักษะพื้นฐาน ทักษะคิดและวัฒนธรรมที่ไม่เอื้อต่อการวิจัย และขาดแคลนทรัพยากร แม้จะมีข้อกำหนดจากตัวบุคคลและหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย แต่ยังมีคำถามเกี่ยวกับความจำเป็นของทักษะที่กำลังพัฒนา รูปแบบทักษะ และกระบวนการศึกษาที่ให้ผลลัพธ์ตอบโจทยสำหรับบุคลากรด้านสาธารณสุข

การศึกษาของ Siew Yim Loh และคณะ (2018) จากมหาวิทยาลัยมาลายา พบว่า นักบำบัดการพูดมีส่วนร่วมในการวิจัยมากที่สุด (ร้อยละ 85.7) รองลงมาคือนักกายภาพบำบัด (ร้อยละ 18.1) และนักบำบัดอาชีวะ (ร้อยละ 15.3) อย่างไรก็ตาม การศึกษายังพบว่า ทักษะคิดต่อการวิจัยของบุคลากรด้านสุขภาพส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.1) เป็นไปในลักษณะเฉยๆ หรือไร้ความสนใจ นอกจากนี้ ผลการศึกษานำร่องจากบังกลาเทศเผยให้เห็นว่าแพทย์เกือบครึ่งหนึ่งในประเทศ (ร้อยละ 47) มีความสนใจในการทำวิจัย อย่างไรก็ตาม แพทย์ส่วนใหญ่ (เกินร้อยละ 90) ยอมรับว่าตนเองขาดทักษะที่จำเป็นในการทำวิจัย (Rahman et al., 2015) และข้อมูลจากเว็บไซต์การศึกษาต่อแพทย์หลังปริญญาบัตรของโรงเรียนแพทย์ฮาร์วาร์ด (Barkoudah, E., 2020) ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า แพทย์ในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมทักษะด้านการวิจัย การเสริมทักษะวิจัยไม่ใช่ตัวเลือกสำหรับแพทย์อีกต่อไป แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการมีทักษะเหล่านี้จะทำให้แพทย์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาอนาคตของวงการแพทย์ ปรับปรุงคุณภาพการรักษา และก้าวหน้าในสายอาชีพของตนเอง ในบริบทของประเทศไทย องค์ความรู้ด้านการแพทย์ การพยาบาล และการสาธารณสุข มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แพทย์

และบุคลากรสาธารณสุขจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการติดตามและประเมินหลักฐานใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ช่องว่างด้านความรู้อาจเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น หลักสูตรการเรียนการสอนที่ล้าสมัย การขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลวิจัยล่าสุด หรือขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับประเทศกำลังพัฒนาอย่างไทย ช่องว่างด้านการวิจัยอาจเป็นความท้าทายมากขึ้น เนื่องจากมีทรัพยากรที่จำกัดสำหรับใช้ในการวิจัย บุคลากรสาธารณสุขอาจขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะวิจัย ส่งผลให้การวิจัยด้านสุขภาพในประเทศอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการ (Kietinun et al., 2019) นอกจากนี้ ช่องว่างด้านการวิจัยอาจเกิดขึ้นในกลุ่มบุคลากรที่ให้บริการในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งอาจขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะวิจัยเทียบเท่ากับสายวิชาการ ส่งผลให้การวิจัยด้านสุขภาพในชุมชนอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ (Phuanuan et al., 2018)

การเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพของประเทศไทยอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข เนื่องจากช่วยให้บุคลากรเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาทักษะวิจัยได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์นี้ควรเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และตอบสนองความต้องการของบุคลากร

สาธารณสุขได้อย่างแท้จริง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยยังสามารถนำหลักการต่างๆ ที่ได้รับการแนะนำในระดับสากลมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (World Health Organization, 2020; Källemark Sporrang et al., 2022) ในการเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข มีเครื่องมือสำคัญที่พัฒนาขึ้นโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การพัฒนาระหว่างประเทศเพื่อการวิจัยโรคติดเชื้อ (TDR) ได้แก่ วงล้อทักษะการวิจัยโรคติดเชื้อและสุขภาพเขตร้อนหรือวงล้อทักษะ TDR-TGHN กรอบการทำงานนี้แบ่งทักษะการวิจัยออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเขียนและการส่งผลงานตีพิมพ์ 2) การจัดการและการทำงานเป็นทีม 3) จริยธรรมการวิจัยและการดำเนินงานตามมาตรฐาน 4) การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ 5) การคิดเชิงวิพากษ์และความคิดสร้างสรรค์ และ 6) การวางแผนและการดำเนินงานวิจัย กรอบการทำงานนี้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินและพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรด้านสาธารณสุขในประเทศกำลังพัฒนา (World Health Organization, 2022) การนำวงล้อทักษะ TDR-TGHN (Training and Development Research Competencies Wheel) มาใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขมีข้อดีหลายประการ เช่น ช่วยให้บุคลากรมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการวิจัยอย่างครบถ้วน ช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้การวิจัยด้านสุขภาพมีความเข้มแข็งและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การนำวงล้อทักษะนี้มาใช้ในประเทศไทย โดยเฉพาะในระดับจังหวัด ยังมีช่องว่างที่สำคัญ ได้แก่ ช่องว่างด้านความรู้ เนื่องจากบุคลากรสาธารณสุขส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหลักการและแนวคิดของวงล้อทักษะนี้

อย่างชัดเจน (Kitreerawutiwong, 2023) ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการนำวงล้อทักษะ TDR-TGHN มาใช้นำร่องระดับจังหวัด เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ชัดเจน และสามารถขยายผลไปในระดับที่สูงขึ้นได้ในอนาคต การศึกษาวิจัยนี้ เน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (Phueakliab, 2022; Thairath, 2021)

คำถามการวิจัย

1. การปรับประยุกต์กรอบการทำงาน TDR-TGHN Competency Wheel อย่างไร จึงจะทำให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย

2. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนำกรอบการทำงาน TDR-TGHN Competency Wheel ที่ปรับประยุกต์แล้ว มาใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพวิจัยของบุคลากรด้านสาธารณสุขผ่านการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัย: การผสมผสานและปรับประยุกต์กรอบการทำงานที่อาร์ดี-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ

มกราคม - เมษายน 2567

วัตถุประสงค์เฉพาะ (SPECIFIC AIM)

1. เพื่อศึกษาการปรับประยุกต์กรอบการทำงานที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถอย่างไรจึงจะทำให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข

2. เพื่อศึกษาปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนำกรอบการทำงานที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ ที่ปรับประยุกต์แล้ว มาใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

งานวิจัยได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย เอกสารรับรองเลขที่ ECLOEI 0127/2566 วันที่ 15 ธันวาคม 2566

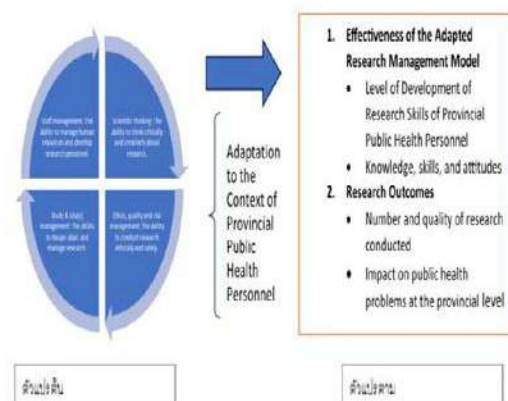
วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้วิจัยแบบ Triangulation ทั้งสามส่วน ได้แก่ รูปแบบการทดลองแบบออกแบบ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์ ศึกษาในกลุ่มบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ประกอบด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข แพทย์แผนไทย และเจ้าพนักงานสาธารณสุข จำนวน 60 คน ตั้งแต่เดือน 15 ธันวาคม 2566 ถึง เดือน 20 เมษายน พ.ศ. 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามแบบประเมินผล และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เก็บ

รวบรวมข้อมูลวิจัย 3 รูปแบบหลักๆ ได้แก่ การทดลองแบบออกแบบ (Design-Based Research) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และนำข้อมูลที่ได้ทั้ง 3 รูปแบบมาสังเคราะห์ข้อมูลรวมกันแบบ Triangulation การวิเคราะห์หोภิมาน (Abductive Analysis) และการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติบรรยาย สถิติทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์เชิงอุปนัย (Inductive Analysis)

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดการวิจัยของมีจุดประสงค์ในการสร้าง “รูปแบบการบริหารงานวิจัย” ขึ้น โดยอาศัยฐานจากวงล้อทักษะ TDR-TGHN Competency Wheel

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาการปรับประยุกต์กรอบทักษะ TDR-TGHN Competency Wheel

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิจัย ผสมผสานการปรับประยุกต์กรอบการทำงาน ที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ ดังนี้ 1. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารงานวิจัยที่ปรับประยุกต์ พบว่า 1) ประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขระดับจังหวัด โดยประเมินจากระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่มีต่อการวิจัยของบุคลากรภายหลังการได้รับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่ปรับปรุงแล้ว การประเมินสามารถทำได้ผ่านการสำรวจ การสัมภาษณ์ หรือการสนทนากลุ่ม 2) ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาจากจำนวนและคุณภาพของงานวิจัยที่บุคลากรสาธารณสุขระดับจังหวัดได้ดำเนินการ ซึ่งสามารถประเมินในเชิงปริมาณจากสถิติจำนวนงานวิจัยที่เริ่มต้น สำเร็จ และได้รับการตีพิมพ์ ขณะที่การประเมินคุณภาพจะพิจารณาจากความสอดคล้องกับบริบทสุขภาพในระดับจังหวัด ความเข้มแข็งทางวิชาการ และผลกระทบต่อการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ 2. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการนำกรอบการทำงาน ที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ ที่ปรับประยุกต์แล้ว มาใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัด พบว่า 1) การปรับกรอบการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัด เนื่องจากกรอบที่อาร์ดี-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถนั้นถูกพัฒนาขึ้นในบริบทระดับนานาชาติ การนำมาประยุกต์ใช้จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนศักยภาพของบุคลากรในพื้นที่จังหวัดเลย

2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในการร่วมปรับประยุกต์กรอบการทำงาน ทั้งผู้บริหาร นักวิชาการ และตัวบุคลากรสาธารณสุขเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและพร้อมที่จะนำไปใช้ในทางปฏิบัติ 3) ความพร้อมของทรัพยากรสนับสนุน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมตามกรอบการทำงานที่ปรับปรุงแล้วเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ 4) ระบบการติดตามประเมินผลที่เข้มแข็ง เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของกรอบการทำงานที่ปรับปรุงว่าสามารถพัฒนาทักษะบุคลากรได้ตามเป้าหมายหรือไม่ และนำผลมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการต่อไป 5) การสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนจากผู้บริหารระดับนโยบาย เพื่อผลักดันให้บุคลากรเห็นความสำคัญและมีกำลังใจในการเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาทักษะด้วยกรอบการทำงานดังกล่าว

สรุปผลการศึกษา

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิจัย (Research Management Model) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข โดยอาศัยการผสมผสานและปรับประยุกต์ใช้กรอบการทำงาน ที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขที่ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การกำหนดปัญหาวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การออกแบบการวิจัย การนำไปปฏิบัติ การบริหารจัดการ การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนและการสื่อสาร รวมถึงการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย การนำกรอบการทำงานดังกล่าวมา

ผสมผสานและปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยจะช่วยให้ครอบคลุมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านต่างๆ ทั้งในเชิงความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับนักวิจัยสาธารณสุข ตลอดจนการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของบุคลากรสาธารณสุขในกระบวนการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัย จะทำให้รูปแบบที่ได้มีความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของบุคลากรมากขึ้น รวมถึงเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของและการยอมรับในการนำรูปแบบไปใช้ ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวจึงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข และยกระดับคุณภาพงานวิจัยด้านสาธารณสุขโดยรวม

การปรับประยุกต์กรอบการทำงาน ทำงาน ที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัด ดังนี้ 1. การปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัด เช่น การเน้นประเด็นปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชน 2. การออกแบบกระบวนการพัฒนาทักษะให้มีความยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่ายสำหรับบุคลากร เช่น การจัดอบรมระยะสั้น การสอนแบบตัวต่อตัว การเรียนรู้ทางไกล หรือการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคลากรสาธารณสุข นักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน 4. การจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง

และการให้คำปรึกษา โดยนักวิชาการหรือนักวิจัยที่มีประสบการณ์ เพื่อช่วยแนะนำและสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนางานวิจัย 5. การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะวิจัย เช่น การเลื่อนตำแหน่ง เงินรางวัลพิเศษ หรือโอกาสในการศึกษาต่อ การนำประเด็นต่างๆ เหล่านี้มาปรับใช้ร่วมกับกรอบการทำงาน ทำงาน ที่อาร์ดี-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัดได้อย่างเหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการมากขึ้น

การนำกรอบการทำงาน ทำงาน ที่ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ ที่ปรับประยุกต์แล้วมาใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัด มีหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรสาธารณสุขในการออกแบบและปรับประยุกต์กรอบการทำงาน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการที่แท้จริง จะช่วยเพิ่มการยอมรับและการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแพร่หลาย 2. ความพร้อมขององค์กรและผู้บริหารในการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น งบประมาณ บุคลากร เวลา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 3. ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน 4. คุณภาพของวิทยากรและผู้ให้การอบรม ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำวิจัยสาธารณสุข สามารถถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. การมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามความก้าวหน้า ระบุปัญหาอุปสรรค และนำมา

ปรับปรุงกระบวนการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นการให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้จะช่วยเพิ่มโอกาสความสำเร็จในการนำกรอบการทำงาน ท างาน ที่ ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น วงล้อแห่งความสามารถ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยสำหรับบุคลากรด้านสาธารณสุข โดยผสมผสานกรอบการทำงาน ที่ ดีอาร์-ทีจีเอชเอ็น และวงล้อแห่งความสามารถ เป็นการวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพด้านวิจัยในด้านสาธารณสุข การดำเนินโครงการอย่างรอบคอบและนำผลที่ได้ไปปฏิบัติจะช่วยสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการได้เป็นอย่างดี โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้:

1. การนำกรอบแนวคิดทั้งสองมาผสมผสานกันจะช่วยให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิจัยที่ครอบคลุมทั้งมุมมองการวิจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. การปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของบุคลากรด้านสาธารณสุขจะทำให้รูปแบบที่ได้สามารถนำไปใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญจะช่วยเสริมคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น
4. ผลจากการวิจัยครั้งนี้น่าจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนางานด้านนี้ในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

1. Boyatzis, R. E. (2008). Competencies in the 21st century. *Journal of Management Development*, 27(1), 5-12. <https://doi.org/10.1108/02621710810840730>
2. Anantrawan, M. (2022). Human resource development: A challenge for sustainability in the 21st century. *International Journal of Human Resource Development and Sustainability*, 2(1), 1-12. <https://doi.org/10.37134/ijhrds.vol2.1>
3. World Health Organization. (2020). Human resources for health: Investing in a skilled health workforce. <https://www.who.int/activities/improving-human-resources-for-health>
4. UNICEF. (2021). Human resources for health and sustainable development. <https://www.unicef.org/reports/human-resources-health-and-sustainable-development>
5. Iqbal, Z. (2023). The importance of evidence-based policymaking during health crises. *Journal of Public Health Policy*, 44(1), 18-32. <https://doi.org/10.1057/s41271-022-00367-x>
6. World Health Organization. (2022). COVID-19: Lessons for evidence-informed policymaking. <https://www.who.int/publications/m/item/covid-19-lessons-for-evidence-informed-policymaking>
7. Loh, S. Y., Muthuveloo, R., Chinna, K., & Mohamad, N. (2018). Research skills instruction among health professionals in

- Malaysia: A cross-sectional study. PLoS ONE, 13(10), e0204813. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0204813>
8. Loh, S. Y., Muthuveloo, R., Chinna, K., & Mohamad, N. (2018). Research skills instruction among health professionals in Malaysia: A cross-sectional study. PLoS ONE, 13(10), e0204813. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0204813>
 9. Rahman, M., Huq, N.M., Nasrin, D., Ghosh, S., & Dey, B.R. (2015). Research skills among medical doctors: A cross-sectional study in Dhaka, Bangladesh. Journal of Dhaka Medical College, 23(2), 175-181. <https://doi.org/10.3329/jdmc.v23i2.26935>
 10. Barkoudah, E. (2020, June 22). Why research skills are essential for physicians today. Harvard Medical School Postgraduate Medical Education. <https://postgraduateeducation.hms.harvard.edu/trends-medicine/why-research-skills-are-essential-physicians-today>
 11. Kietinun, S., Kama, A., Chutima, R., & Wongwaisayawan, S. (2019). Research competency gaps of public health professionals in Thailand. Journal of Health Research, 33(3), 197-205. <https://doi.org/10.1108/JHR-10-2018-0116>
 12. Phuanuan, P., Sakunphanit, T., & Pongpaibool, S. (2018). Healthcare professionals' competency gaps in research. Public Health and Preventive Medicine Archive, 6(1), 21-27. https://ph.mahidol.ac.th/phmjournal/upload/publica_article/11041088.pdf
 13. World Health Organization. (2020). Health research governance: Towards better research in low- and middle-income countries. <https://www.who.int/publications/m/item/governance-health-research-en>
 14. Kälve mark Sporrang, S., Fatunmbi, B. S., & Kibwage, I. O. (2022). Strengthening research management practices and systems for health research. UNICEF & UNDP/UNFPA/UNOPS/UN Women/WFP/WHO Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases (TDR). <https://doi.org/10.47746/IHIR.V3I1.P59>
 15. World Health Organization. (2022). TDR/TGHN Research Competency Wheel. <https://www.who.int/tools/research-competency-wheel>
 16. Kitreerawutiwong, N. (2023). การประเมินความรู้เกี่ยวกับวงล้อทักษะ TDR-TGHN ของบุคลากรสาธารณสุขในจังหวัดสงขลา. วารสารสาธารณสุขศาสตร์, 48(2), 125-139.
 17. Phueakliab, J. (2022). บทบาทของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในระดับจังหวัด. สุขศึกษา, 45(3), 87-97.
 18. Thairath. (2021, November 25). บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาทักษะการวิจัยของบุคลากรสาธารณสุข [The roles of government and private sectors in developing research skills of public health personnel]. Thairath. <https://www.thairath.co.th/news/local/2144325>